

ఆనందభైరవి

ఒక్కో శుభంవెనుక ఎంతో కొంత అశుభంగా ఉండే ఉంటుందని ధర్మపాలునికి ఇప్పటికైనా తెలిసిరాలేదు. అది తెలిసివచ్చినతరువాత అతనుపడ్డ పాట్లు ఎంతో విచారించ దగ్గవి. తలవనితలంపుగా యుద్ధం రావటమూ, ఇష్టంలేక పోయినా ఆ యుద్ధంలో పాల్గొనటమూ, పాల్గొన్నా గెలవ డం అసంభవమని ముందుగానే యాధి చేసుకొన్నప్పటికీ, అదృష్టవశాత్తూ విజయంసాధించడమూ జరిగింది. ఆలోచిస్తే ఇందులో సంతోషకారణం కానిదంటూ వదీలేదు. కాబట్టే తను విజయోత్సవం బ్రహ్మాండంగా చేసుకొన్నాడు. శత్రు దేశాన్నుండి కొల్లగొట్టినసంపద యావత్తూ ప్రజలందరికీ ప్రదర్శించాడు. పనిగట్టుకొని తన సామంతరాజులనందరినీ ఆహ్వానించాడు. ఈ ఆహ్వానంవెనుక మంత్రిగారి ఆలోచన చాలాఉన్నది. ఈ యుద్ధంలో—పరోక్షంగానూ, ప్రత్యక్షం గానూ, తమకు సాయపడలేమన్నవారు చాలామంది ఉన్నారు. విధిగా ఓడిపోయే రాజువక్షం వహించటానికే వారైనా అంత తెలివితక్కువవాళ్ళు కాదు మరి. కానీ ఎవ రనుకొన్నట్లూ జరగలేదు. ఆకస్మికంగా విజయంలభించింది. దానితో సామంతరాజులగుండెలు గుభేలునున్నాయి. ధర్మ పాలుడు—వైకి కనుపిస్తున్నంత మామూలు రాజు కాడను కొన్నారు.

నిజమే మరి—

వారెవరికీ వీరవర్మచేసిన సాయం తెలియదు. ఆ వద్దతి నవలంబించడంవల్ల పని సానుకూలపడుతుందనిగూడా ఎవ్వరూ—చివరికే తను సైతం ఊహించలేదు. వీరవర్మ - తన ఆధిపత్యంక్రింది సైనికులకు, శత్రు సైనికుల వేషాలు వేయించి, వారి సైన్యంలో ప్రవేశపెట్టి, అర్ధరాత్రి గొంతు కలు కోయించాడు. ముఖ్యులైనవారిని బందీలుగా పట్టు కొన్నాడు. దానితో శత్రు సైనికులు చెల్లాచెదరు కావడమూ, ఆ రాజ్యం తన పాదాకాంతం కావడమూ, ఇట్టే జరిగి పోయింది. ఇక అడవులపాలు కావడంకన్న గత్యంతరం లేదనుకొంటున్న సమయంలో, వీరవర్మచేసిన ఈ మహా కార్యం తనను రక్షించింది. లేకపోతే, తనూ, తన రాజ్యమూ నామరూపాలులేకుండా పోయేవనడం నిర్వివాదం! ఇందుకు ఆజన్మాంతం తను వీరవర్మకు కృతజ్ఞ తాబద్ధుడయి ఉండవలసిందే! అది కనీసధర్మం గూడానూ!

కానీ ఈ ధర్మాన్నుండి తనను చ్యుతుణ్ణి చేసింది సునంద. ఆ మహోత్సవాలసందర్భంలో ఆవిడ తనకంట పడకుండా ఉండవలసింది. పడినా ఆవిడపై తన కలాంటి భావం రాకుండా ఉండవలసింది. ఐతే ఈ రెండూ జరగలేదు.

సునందసౌందర్యం తనను ఉన్నతుణ్ణి చేసినప్పుడు, ఆవిడ పేరు సునందని తనకు తెలియదు. ఎవరోమామూలుస్త్రీగానే తను చూచాడు. ముందుగా తెలిసినట్లయితే, సునంద పొందును తను అభిలషించేవాడు కాదేమో? ఎవ్వరో తెలిసి వారిని కోరడానికీ, ఫలానావారి తాలూకని తెలిసినతరువాత కోరడానికీ ఎంతో భేదమున్నది. అలా తెలియకపోవడం తన

తప్పుకాదు. తెలుసుకొనే అవకాశంలేకుండా చేసిన భగవంతుని దా తప్పు.

ఒకరకంగాచూస్తే సునందగూడా తనను ప్రేమిస్తున్నదేమోనన్న ఆలోచన కలుగుతున్నది. వీరవర్మ భార్య అని తెలియకముందు తనుపంపిన కానుకలు; ప్రారంభంలో అవసరంలేదన్నా - తరువాత తీసుకొన్నది. ముక్కు ముఖమూ ఎరగని ఓ కొత్తవాడుపంపిన కానుకలు తీసుకోవడమనేది - త్రోసిపారేయవలసిన విషయంకాదు ఏదోరకమైన సద్భావం లేనిదే, ఇలాంటివి జరగవని తన అనుభవం చెబుతున్నది... ఏమో తను అనుకొంటున్నది నిజం కాకపోవచ్చు. కానుకలుపంపింది మహారాజు కనుక - తిరస్కరించడమనేది ఏవిధంగానూ క్షేమంకాదు గనుక, సునంద వాటిని స్వీకరించి ఉండవచ్చు. అందునా తన భర్త, అనూహ్యమయిన పద్ధతులద్వారా రాజ్యానికి విజయలక్ష్మిని చేకూర్చిపెట్టాడు. కృతజ్ఞతాసూచకంగా ప్రభువు పంపినవాటిని, కాదనటమంటే, అది ప్రభువును కించపరిచినట్లే కాగలదన్న నమ్మకంతోనే సునంద వాటిని అందుకొని ఉండగూడదా?

నిజమేగానీ, ఇందులో యదార్థం అంతగా లేదనిపిస్తున్నది. కృతజ్ఞతాసూచకంగా ప్రభువుపంపే కానుకలు - భర్తకంటపడకుండా, రహస్యంగా, ఇవ్వవలసిన అవసరంలేదు. రాజోచితంగా, బహిరంగంగానే ఇవ్వవచ్చు. కానీ అలా ఇవ్వడం జరగలేదు. వీరవర్మ కార్యార్థియై గ్రామాంతరం వెళ్ళినప్పుడు, ఎవ్వరూచూడకుండా, అవి అందించబడ్డాయి. సునంద కొన్నిక్షణాలు - తటపటాయించిందనీ, కొసకు

దీర్ఘంగానిట్టూర్చి, తలవంకినూ స్వీకరించిందనీ, చేటిక
తెలియచేసింది. ఇప్పు డేమనుకోవాలి ?

అదీగాక —

సునంద, వీరవర్మ ధర్మపత్ని కాదన్న వార్తలుగూడా
తను విన్నాడు. ఎందుకనో, ఆ వార్త నిజమనికూడా అని
పిస్తున్నది. వీరవర్మ తనకొలువులో చేరేనాటికి, అతను
వివాహితునిలా లేడు. దేశదిమ్మరిలా, ఊధాపీడితునిలా
ఉన్నాడు. ఉద్యోగార్థం దేశదేశాలూ గాలించివచ్చినట్టు,
తనతో చెప్పకొన్నాడు. ఏ రాజు ఇవ్వలేని ఉద్యోగం తను
ఇచ్చాడన్న పేరు దక్కించుకొనేందుకే వీరవర్మకు తను ఆస్థా
నంలో ఉద్యోగమిచ్చాడు. అతనిమాటలద్వారా వ్యక్త
మయ్యే - అతగాడి గతజీవితాన్ని బట్టి చూస్తే—సునంద
లాంటి సౌందర్యకాణాచి, అతనికి భార్యగావటం అసంభవం!
వీరవర్మగూడా తనకు కుటుంబమున్నట్టు చెప్పినజ్ఞాపకం
తనకులేదు...అబ్బే! అతను తనతో ఆ విషయమే ప్రస్తా
వించలేదు. కాగా, కొలువులోచేరిన తరువాత, అతను
వివాహమాడినట్లు రుజువుసైతం లేదు. తనతోసహా అందరూ
అనుకొంటున్నదల్లా, అతను అవివాహితుడనేను.

ఏది ఏమైనప్పటికీ తను వీరవర్మకు చేస్తున్న ద్రోహ
మేమీ లేదనవచ్చు. సునంద అగ్నిసాక్షిగా పెండ్లాడినభార్య
కాదు. ఒక వేళ అయినా తప్పలేదు. ఎందుకంటే, ఈ
రాజ్యంతోబాటు, ఇందులోని ప్రజలుగూడా తనవారే! తన
ప్రజలను తను...తప్పుకాదే!

*

*

*

పంపే కానుక అందుకొంటున్నది. సందేశాలు స్వీకరిస్తున్నది. కానీ అంతకుమించి మరే అభివృద్ధి కనిపించటం లేదు. ధర్మపాలునికి తొందరతో బాలు, విసుగుకూడా పుడుతున్నది. ఇక మధ్యవర్తులతో లాభంలేదనుకొన్నాడు. స్వయంగా తనే వ్యవహరించాలనుకొన్నాడు. అందుకే వీరవర్మను దూరజేశం పంపించాడు. ఈపాటి కతగాడు చాలా దూరం పోయిఉండాలి ... జనసంచారంగాూడా తగ్గిపోయింది. తనకోసం సునంద ఎదురుచూస్తూ వుంటుంది. ఇంకా జాగుచేసి సునందను విసుగెత్తించడం బావుండదు.

సాధారణంగా ఇలాంటి సందర్భాలలో కాముకుల ఊహలు అస్తవ్యస్తంగానూ, ఆత్మవంచనాపూరితంగానూ ఉండటం అత్యంత సహజం. అదృష్టవశాత్తూ ధర్మపాలుని ఊహలు అలాలేవు.

నిజంగా సునంద అతనికోసం ఎదురుచూస్తున్నదానిలాగానే ఉంది. మారువేషంలోవచ్చిన రాజును గుర్తుపట్టలేక కొన్నిక్షణాలు తికమకపడినమాట నిజమే !

ఆవిడ గుర్తుపట్టేలోపుగా ధర్మపాలుడే బైటపడ్డాడు. సునంద ఆశ్చర్యపోయింది. (కొయ్యబారలేదు) చప్పున ఆవిడనోటంట ఏమాటారాలేదు. ప్రభువువస్తాడని ఆమెకు ముందుగా తెలుసు. కానీ ఆశ్చర్యపడటం మానలేకపోయింది. ధర్మపాలుడుగూడా రవంత భయపడ్డాడు. ఆక్షణాన - తను ప్రభువునన్న స్పృహ ఆయనకు లోపించిఉండాలి.

సునంద యధోచితమైన ఉపచారాలుచేసింది. ధర్మపాలుడు రెప్పవేయకుండా సునందవై పేచూస్తున్నాడు.

“ఏమిటి ప్రభూ!” అన్నది సునంద చిరునవ్వును అణచుకొంటూ.

“లోకంలో అందహీను లెందుకుంటారోనన్న ఆనుమానం మొన్న మొన్నటిదాకా నాకుండేది.” అన్నాడు ధర్మపాలుడు.

‘ఇప్పుడా సంశయం తీరిందా?’

‘ఆహా’ అన్నాడు ప్రభువు. ‘సృష్టిలోని సౌందర్యమంతా, ఒకేచోట రాశీభూతం కావడంవల్ల - ఇతర సృష్టి సౌందర్య రాహిత్యమయిపోయిందికదూ?’

సునంద చెక్కిళ్ళు సిగ్గుతో పులకరించాయి.

‘కానీ,’ అన్నాడు ప్రభువు. “ఆ సౌందర్యరాశి అయోగ్యునిచేతబడటమే బ్రహ్మచేసిన పొరబాటు.”

సునంద మాట్లాడలేదు.

“వీరవర్మ ఇంతటి అదృష్టవంతుడని నాకు తెలియదు సునందా! నీలాంటి భార్య లభించడానికి - అత నెంత పుణ్య పురుషుడో ఎలా చెప్పడం?”

‘భార్య!’ అన్నది సునంద ముఖంచీట్లించి.

ధర్మపాలుడు ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు. సునంద ఘక్కున నవ్వింది. కొనగోటితో ముంగురులు నవరించుకొంది.

‘కాదుప్రభూ!’ అన్నది సునంద కొన్నిక్షణాలాగి.

“నాభర్త పేరు విజయ సేనుడు. పాటలీపుత్ర మహాసామ్రాజ్యంలోని ఓ చిన్న భాగానికి నాభర్త అధినేత. మేమెంతో అన్యోన్యంగా ఉండేవారం...”

అగాధాల్లోనించి జ్ఞాపకాలు వెలికి లాగుతున్న దానిలా సునంద కళ్ళుమూసుకొంది.

‘ఒకసారి’ అన్నది సునంద అలానే కళ్ళుమూసుకొని. “నాభర్త సభాంగణంలోఉండి, రాజముద్రికను తెమ్మని వీరవర్మను పంపారు. దాసీజనం అన్య కార్యనియుక్తంగావటంతో, వీరవర్మ, అంతఃపురానికి రాక తప్పలేదు. నే నప్పుడు స్వర్ణదర్పణం ముందు కూచుని అలంకరించుకొంటున్నాను. ఎవ్వరూ లేరన్న ధైర్యంతో వస్త్రాదులవిషయంలో అజాగ్రత్తగా ఉన్నాను. స్వర్ణదర్పణంలో, దంతక్షతానికి గురికాబడ్డ నా చెక్కిలిని పరిశీలిస్తున్నప్పుడు ఎవరిదో, నీడ... వెనుదిరిగి చూచాను. వీరవర్మ; సిగ్గుతో కుంగిపోయాను... అత నెంతసేపటినుండి నన్నలా చూస్తున్నాడో తెలియదు. వచ్చినపని అడిగాను. చెప్పలేదు. అప్పటికే అతను స్వాధీనం తప్పినట్లున్నాడు. ఏమాటా మాటాడలేకపోయాడు ... నాకు తెలుసు. అలాంటి వికృతి విశేషం - నా భర్తలో నే నెన్నోసార్లు చూశాను. దాని ఫలితమేమిటోగూడా నాకు తెలుసు. అయితే వీరవర్మగూడానా ?...

నా కెందుకో అతనిమీద జాలివేసింది. ఈ విషయం నాభర్తలో చెప్పబుద్ధిగాలేదు. చెబితే అతను మరుక్షణంలో హతుడవుతాడని నాకు తెలుసు. చెప్పి అతన్ని చంపించటం నా కెంతమాత్రం ఇష్టంలేదు...

“మేము పేదవాళ్ళం ప్రభూ! నన్ను మా పొడుగింటి యువకుని కివ్వడానికి నిశ్చయమైనప్పుడే, విజయసేనుడు నన్ను

చూచి, ఆ వివాహాన్ని ఆపించి, తనవారు ఎంత కాదం
టున్నా వినక నన్ను పెళ్ళాడారు. ఏ సునందనుచూచి,
విజయ సేనుడు రాచమర్యాదనుగూడా కాలదన్నాడో, ఆ
సునందనుచూసే వీరవర్మ రాజనిబంధనలను ఉల్లంఘించాడు.
విజయ సేనుణ్ణి మన్నించి, వీరవర్మను శిక్షించనా?

ఓరోజు రాత్రి ఎందుకో మెలకువ వచ్చింది. దిగ్గున
లేచాను. మూలగా వీరవర్మ నిలబడిఉన్నాడు. పెద్దకత్తి
మొలనుండి వ్రేళ్లాడుతున్నది. అతని సాహసం నన్నెంతో
ఆనందపరిచింది. అతనెందుకొచ్చిందీ నేను గ్రహించాను.
కేవలం నన్ను చూదామని, కావలివారిని తప్పకొని, అపాయ
కరమైన అంతఃపురంలోని నా శయ్యామందిరం ప్రవేశిం
చాడు. విజయ సేనుడు అక్కడే ఉంటాడని వీరవర్మకు తెలి
యకపోదు. ఈ కార్యం ప్రాణంతో చెలగాటమనిగూడా
తెలియకపోదు. అయినా, అన్నింటికీ తెగించి వచ్చాడు
మరి ...”

సునందకళ్లు సంతృప్తితో మెరిశాయి. ధర్మపాలుడు
ససంభ్రమంగా వింటున్నాడు.

“రహస్యం - అందునా ప్రణయరహస్యం ఎక్కువ
కాలం దాగదు. నాకోసం అలమటించే వీరవర్మను, విధికి
వదిలేయడం నావల్ల కాకపోయింది. శుష్కమైన ఏవో నీతి
నూత్రాలను పట్టుకొని, ఓ నిండుప్రాణిని హింసపాలు చేయ
టానికి - నేనంత కఠినురాలను కాను. పూజ్యులైన ఆర్యులు
సంచరించిన భూమిలో పుట్టినదాన్నిగానీ, మేచ్చదేశంలో
పుట్టినదాన్ని కాదుగదా!

“విజయ సేనుడుగూడా అనుమానించాడు. ఒకటిరెండు సాగులు, రెప్పపాటుకాలంలో ప్రమాదంనుండి తప్పకొన్నాం. కానీ అలా ఎంతకాలమని? అందుకే వీరవర్మతో సహా మీదేశానికి వచ్చాను. పాటలీపుత్రరాజ్యంనుండి కొన్ని వందల యోజనాలదూరంగా ఉండటానికి ఇదే ముఖ్య కారణం...”

సునంద ఘక్కున విరగబడి నవ్వింది.

“కానీ ప్రభూ! ఈ పురుషులను చూస్తున్నకొద్దీ ఎనో విచిత్రమైన విషయాలు బహిర్గతమవుతుంటాయి. విజయ సేనునినుండి, ప్రాణవదంగా నన్ను తెచ్చుకొన్న వీరవర్మ; ఈ సాధంలో - దాదాపు నన్ను బంధించినంత పనిచేశాడు. మరో పురుషునికంటే నేను పడకుండా, ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకొంటున్నాడు. అతనికి భయమేమో నన్ను గురించి!”

కొన్ని నిమిషాలు సునంద మాట్లాడలేదు. క్రింది పెదిమ కొరుకుతో ఆలోచించింది.

“మీ కానుకలీ అందిననాడే, నే ననుకొన్నాను.” అన్నది సునంద. “మీరాజ్యానికి, ఎసలేనిసహాయం చేసిన వీరవర్మ ‘భార్య’ నని తెలిసిగూడా, రహస్యంగా నాకు కానుకలు పంపారంటే, మీ గాఢానురాగం నే నర్థంచేసుకొంటాను. కానీ, వీరవర్మ మామూలు మనిషికాదు ప్రభూ! కాడని తెలిపేందుకే, మీ కీ విషయాలు తెలియజేశాను. నాకోసం, తన రాజభక్తిని, ప్రాణాన్ని, తృణ సదృశంగా

విసరించ సిద్ధపడిన వీరవర్మ — మీపట్ల ఎలా ప్రవరించ గలజ్జో మీ రూహించండి. కేవలం మీ క్షేమంకోరి మాత్రమే నే నీమాట లంటున్నాను. నన్ను గురించి భయ పడకండి. నన్ను తను పోగొట్టుకోలేడు. పోగొట్టుకొని జీవించనూ లేడు.”

నిశ్శబ్దం ఆవరించింది.

ధర్మపాలుడు తలవంచుకొని కొన్ని నిమిషాలు ఆలోచించాడు. మెల్లిగా తలెత్తి సునందముఖంలోకి చూశాడు. స్వప్నాలు వెదజల్లే కన్నులు, సువర్ణ కాంతులీనే చెక్కిళ్ళు, చిరునవ్వులు చిందించే అధరాలు, నున్నని కంఠం, దుస్తుల్లో ఇమడక, తొక్కిసలాడే సౌందర్యం అతన్ని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసింది. ఓక్షణం తల అడ్డంగాతిప్పాడు.

“లాభంలేదు. కృతజ్ఞతాకృతజ్ఞ తలను గురించి నేనిప్పుడు ఆలోచించలేను. ఏదియేమయినాసరే, నువ్వు - నువ్వు - నాకు కావాలి...” తరువాత మాటలు వినపడలేదు. అప్పటికే సునంద అతని కౌగిలిలో ఉన్నది. “ఈ పెదాలు, ఈ భుజాల కౌఠిన్యం, కళ్ళలోని తృప్తి, ఇవన్నీ... అన్నీ... నాకు కావాలి. ఈ ఆభరణాలు, వస్త్రాలు, అన్నీ నేనే అయి, నీశరీరమంతా ఆక్రమించుకొని, ఇంక నువ్వు బైట ఏమీలేకుండా, నాలో కలిసిపోవాలి...”

మెల్లిగా ధర్మపాలుని కౌగిలి తప్పుకొని సునంద అలంకారం జరిగి, అతని కళ్ళలోకి చూస్తూ అన్నది:-

“ప్రభూ! నామీద నాకెంత అభిమానమో మీరు ఊహించుకోలేదు. పురుషుల్ని వారివారి నియమ నిబంధనల నుండి దూరంచేసే, నా అందం తలచుకొని, నేను గర్విస్తుంటాను.” అన్నది సునంద. “నేను, ఈసౌఖ్యం- ఇదే ఆఖరేమో ననుకొంటాను. నన్నింక మరిచిపోండి. వీరవర్మ ఎటువంటి స్వార్థపరుడో, మీకు చెప్పాను. నన్ను-మీరై నా సరే-చూడటం సహించలేని తత్వమతనిది.”

ధర్మపాలుడు నవ్వాడు.

‘కావచ్చు’ సునందను దగ్గరకు తీసుకొంటూ అన్నాడు. “నేనంతకన్న స్వార్థపరుణ్ణి నువ్వు గ్రహించాలి. వీరవర్మ సహాయంలేనిపక్షంలో నేను, నారాజ్యము, ఉండేవిగావని తెలిసిగూడా - నీనుండి నా మనస్సు మరలించుకోలేని నావ్యక్తిత్వం నీకర్థమయ్యే ఉండాలి. బలహీనుడు గనుక - వీరవర్మ- నిన్ను తీసుకొని పారిపోయాడు. నాకా అవసరం లేదు. నేనతన్ని - ఈ దేశంనుండి మాత్రమే కాదు; ఈ లోకం నుండిగూడా పారద్రోలగలను. ఇంకా ఈశరీరం... ఆ వీరవర్మ అనుభవానికి అర్పించను. ఈ పెదవులు, భుజాలు, నున్నని ఈ బాహువులు, అతన్ని తాకనీను.”

పిచ్చిగా ఆమెను అదుముకొన్నాడు.

“నిన్ను స్వర్గతుల్యమైన అంతఃపురంలో, పూపా న్నపై కూచోబెట్టి, నీవేపుచూస్తూ, అలా చూస్తూనే చచ్చి పోతాను. నా దేవతగా, ప్రాణంగా, నిన్ను చూసుకుంటాను.

అకస్మాత్తుగా సునందముఖం వివర్ణమయింది. భయంతో ఆమె ధర్మపాలుని కాగలించుకొంది.

“ఆ పనిమాత్రం చేయకండి” అన్నది సునంద. “నన్ను అంతఃపురాల్లోనూ; పాన్పుల్లోనూ ఉంచకండి. నన్నిలానే ఉండనీయండి.”

“ఏం ?” అన్నాడు ధర్మపాలుడు అర్ధఓకాక.

“మీకు తెలియదా ప్రభూ ? అన్నది సునంద ఓ క్షణమాగి. “విజయసేనుణ్ణి, వీరవర్మ చంపటానికై నా సిద్ధపడ్డాడు. వీరవర్మను మీ రే నిమిషంలోనై నా అంతమొందించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఆలాగే ... ఇంకొక రెవరైనా, నన్ను కాంక్షించి మిమ్మాపనే చేయవచ్చు. చేతులారా అపాయాన్ని కొని తెచ్చుకొంటారా ప్రభూ ?”

ధర్మపాలుడు ఉలిక్కిపడ్డాడు.

“మరొకడు నిన్ను కాంక్షించడమా? ప్రాణాలమీది ఆశతోనేనా ?”

సునంద ఛటుక్కున దూరంగా వచ్చి నిలుచుంది.

“ఒకటే అచ్చు. ఒకటే లోహం. భగవంతుడు మీ జాతిని ఒక్కవిధంగానే సృష్టించాడు. పెళ్ళికాకముందే పొరుగింటియువకుడు, నన్ను పరపురుషునికంట పడనీయనన్నాడు. తరువాత విజయసేనుడు, వీరవర్మ ... కొసకు మీరుకూడాను. మీ అందరికీ స్త్రీ కావాలి. దాని అందం కావాలి. కానీ మీరు అందంకోసం ఆరాటపడుతున్నట్లే, మరొకరుకూడా ఉంటారన్న ఆలోచనే మీకురాదు. అవ

ధులులేకుండా మలయమాడుతం, సుగంధాన్ని వెదజల్లుతో
 వీస్తున్నది. నీకై నువ్వనుభవించు. కావలసినంతా తీసుకో.
 కానీ మరొకరుగూడా అనుభవిస్తున్నారన్న, విచారము,
 దుగ్ధ నీకెందుకు? ఇంకొకరు అనుభవించినంతమాత్రాన,
 నీకు కలిగే లోతేమీ లేనప్పుడు - ఆ విచారాన్ని ఎలా
 అర్థంచేసుకోవాలో నాకు బోధపడటం లేదు ...”

ధర్మపాలుడు కౌయ్యభారిపోయాడు. సౌందర్యకాణా
 చియైన సునందకు బదులు, ఓ భయంకర రాక్షసి ఎదుట
 నిలుచున్నట్టు, భయంతో రెండుకళ్ళూ మూసుకొన్నాడు.